

**ЗМІСТ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ
ТА ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ
В УМАНЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ
ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

Ревнюк Н. І.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
проректор з науково-педагогічної роботи*

*Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
м. Умань, Черкаська область, Україна*

З перспективами творення нової Української держави відкрилися широкі можливості для розвитку освіти, науки на національно-культурних традиціях з активним використанням гуманітарних надбань і досвіду минулого. Основним завданням сучасної системи національного виховання є формування громадянина, спроможного взяти участь у розбудові держави, зміцненні її незалежності, утвердженні рідної мови в усіх ділянках суспільного життя, відродженні, збереженні та примноженні національної культури. Вирішальним чинником у процесі формування такої особистості виступає національна самосвідомість, яка виявляється в історичній пам'яті, у відчутті свого зв'язку з долею Батьківщини, в національній ідентифікації, тобто у ментальній, духовно-культурній спорідненості зі своїм народом, що творить відповідну сукупність поглядів, оцінок, думок і ставлень. Особливої ваги сьогодні набуває проблема формування національної самосвідомості майбутніх учителів, адже їм довіряють виховання майбутнього інтелекту нації і держави. Сучасній вищій школі належить готувати не просто спеціаліста з тієї чи іншої галузі, а патріота, національно самосвідому особистість, здатну до ефективної розбудови демократичної, правової, соціальної держави [2].

Основні засади виховного процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини регламентуються чинними законодавчими актами та нормативними документами МОН України, а також Статутом університету. Метою виховної роботи в університеті є формування у майбутніх молодих фахівців позитивної мотивації щодо оволодіння професійними знаннями, уміннями і навичками; сприяння вихованню гармонійно розвиненої, високоосвіченої, соціально-активної й національно-свідомої людини, здатної до саморозвитку і самовдосконалення, що наділена глибокою громадянською відповідальністю, високими духовними якостями, родинними і патріотичними почуттями; формування особистості як носія кращих надбань національної та світової культури. Виховання студентської молоді у навчальному закладі знаходить свій вияв як в аудиторній, так і в позааудиторній роботі.

Керівництво виховною роботою в університеті здійснюється ректоратом університету, кардинальні рішення в цьому аспекті приймаються також Вченою радою УДПУ імені Павла Тичини. Протягом року на Вчених радах університету, інституту, факультетів, ректораті та науково-методичний раді заслуховувались питання про стан організації навчально-виховного процесу, реалізації концепції національно-патріотичного виховання молоді на окремих факультетах та університету в цілому, а також підсумки рейтингу організаційно-виховної роботи професорсько-викладацького складу університету за на-

вчальний рік. Про досвід університету з питань національно-патріотичного виховання йшлося на семінарах, форумах, конференціях регіонального та всеукраїнського.

Координація виховної роботи в університеті здійснюється проректором з науково-педагогічної роботи, а також Центром культури і дозвілля «Гаудеамус».

Одним з провідних напрямків виховної роботи в університеті є формування національної свідомості та громадсько-політичної активності студентів, прищеплення їм загальнолюдських та загальнокультурних якостей. Патріотичне виховання, як складова навчально-виховного процесу, є систематичною і цілеспрямованою діяльністю з формування у студентів високої патріотичної свідомості, почуття любові до України. Відповідно до Наказу до Міністерства освіти і науки України від 16.06. 2015 р. № 641 університет продовжує працювати щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді [1]. Цьогоріч на всіх факультетах студрадою було ініційоване тематичне анкетування «Я – патріот», що лише підтвердило зростання рівня патріотизму серед студентської молоді. В основу внутрішньоуніверситетської системи національно-патріотичного виховання покладено ідею розвитку української державності як консолідуючого чинника розвитку українського суспільства та української нації. У цьому аспекті слід наголосити, що наш університет напрацював власні форми і методи роботи. Насамперед, зазначимо, що важливої ролі ми надаємо відновленню історичної пам'яті про тривалі державницькі традиції України. Так, з метою формування національної свідомості, патріотичних почуттів, відновлення історичної справедливості щодо минулого українського народу позитивно впливали заходи, що проводилися до Дня соборності України, Дня незалежності України, Дня гідності та свободи, Дня Соборності України, до чергової річницької події під Крутами, заходи, приурочені Дню пам'яті жертв Голокосту, Дню пам'яті Голодомору в Україні. У рамках святкування Дня незалежності представники університету беруть участь у параді вишиванок «Тобі – Україно!» та традиційній церемонії покладання квітів до пам'ятника Тарасу Шевченку. А у День гідності і свободи студентами університету був ініційований загальноміський захід на площі міста під час якого відбувся флешмоб «Тризуб – це воля». Традиційними стали також заходи, що сприяють вихованню поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки.

З метою вшанування мужності та героїзму захисників незалежності і територіальної цілісності України, військових традицій і звитяг українського народу, сприяння дальшому зміцненню патріотичного духу в суспільстві та на підтримку ініціативи громадськості, під гаслом – «Ви наша сила, мужність і опора» пройшло декілька заходів до Дня захисника України. На всіх факультетах відбулись зустрічі з героями та учасниками АТО.

Протягом року проведено низку заходів, присвячених висвітленню життєвого шляху та діяльності видатних державних та громадських діячів України. Продовжує роботу кінолекторій, покликаний поповнювати знання студентів з історії, розвивати загальну культуру, прищеплювати молоді естетичні смаки і вподобання, а також формувати навички історичної критики.

У нинішній вирішальній для нашої країни час, коли відбувається боротьба за її територіальну цілісність, кожен громадянин нашої держави не може залишатися осторонь. Головне – це включення кожної особистості в конкретну діяльність щодо творення й примноження багатства і краси своєї Вітчизни. Саме з такою метою на факультеті соціальної та психологічної освіти третій

рік поспіль працює Національно-патріотичний табір для студентської молоді університету «Дія», аналогу якого немає в інших навчальних закладах України. Працювала четверта і п'ята зміни табору. Було проведено акції різноманітного характеру: зустрічі з воїнами АТО, відвідування військовослужбовців, які отримали поранення внаслідок виконання бойових завдань в рамках проведення заходів антитерористичної операції та проходять реабілітацію у госпіталях, гуманітарний збір для переселенців та військових, благодійні ярмарки, фотосесії, концерти, патріотичні квести та численна кількість акцій. Учасники табору зняли відео-звернення до жителів сходу, де висловили свою небайдужість до долі своїх співвітчизників та співчуття до людей, які опинились в складній життєвій ситуації в зв'язку з військовими діями на сході України. У своєму зверненні оголосили лозунги, які закликали всіх до єднання та віри в перемогу українського народу. Виголосили патріотичну ідею гуртування всіх жителів єдиної України.

Питання створення атмосфери максимального сприяння всім публічним акціям, культурним подіям, які ініціюються в університеті і мають на меті формування у студентів поваги та любові до Батьківщини, відданості, готовності її захищати, збагачувати особистою працею були і залишатимуться пріоритетними.

Література:

1. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді на 2015–2019 рр. [Електронний ресурс] // – Режим доступа : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/
2. Ревнюк Н. І. Формування національної самосвідомості майбутніх учителів засобами педагогічного краєзнавства / Н. І. Ревнюк // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д. Г., 2010. – Вип. 14, кн. 2. – С. 492–501.

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО МЕДІА-СЕРЕДОВИЩА

Семеняко Ю. Б.

аспірант кафедри дошкільної освіти

Бердянського державного педагогічного університету

м. Бердянськ, Запорізька область, Україна

Двадцять перше століття характеризується проникненням так званих нових медіа (Інтернет, мобільна телефонія, інтерактивні радіо і телебачення) в різні сфери життя та їх впливом на процес соціалізації людини будь-якого віку. Дитина поступово входить у суспільне середовище, формується як особистість, яка постійно розвивається. Перетворення людського індивіда на особистість відбувається у процесі соціалізації. Соціалізація, таким чином, є процесом входження дитини у соціальне середовище, що включає в себе засвоєння мови, норм і правил поведінки, моральних цінностей – тобто всього того, що складає культуру суспільства.